

Český pavilon Expo 2015 se přemístí z Milána do Vizovic

Pohled na pavilon od nového vstupu pro zaměstnance; vizualizace.

Zpráva o tom, že český pavilon Expo 2015 v Miláně bude postaven modulárním systémem, možná mnohé zarazila. Promyšlený návrh, proces výstavby, samotný provoz a mnohá ocenění ale dokazují, že to byla správná volba. Nyní médii rezonuje zpráva, že se pavilon přemístí z Milána do Vizovic.

Častou otázkou, která provází pavilony světových výstav, je jejich využití po skončení akce. Výhodu mívají stavby, které se dají rozebrat a převézt na jiné místo, protože u těch je větší šance, že si je někdo koupí. Takový byl například osud našeho pavilonu pro Expo v Bruselu roku 1958, který byl po výstavě umístěn v Praze na Letné, kde plnil funkci kavárny a po různých peripetích je z něj dnes alespoň kancelářská budova. A s podobným záměrem byl navrhován i modulární pavilon pro rok 2015, který vyrobila a postavila společnost KOMA z Vizovic.

RECYKLACE A UDRŽITELNOST MODULÁRNÍ ARCHITEKTURY

Dnes již všudypřítomná podmínka trvalé udržitelnosti sehrála roli pochopitelně také u návrhu českého pavilonu Expo 2015 v Miláně.

Stávající umístění pavilonu v milánském areálu Expo; foto: Simon Oberhofer.

Mottem české účasti na světové výstavě totiž bylo heslo „Potraviny pro planetu, energie pro život“. I proto se brněňští architekti ze studia Chybík Kristof AA a vizovický výrobce modulů KOMA dohodli, že koncept založí nejen na rychlosti výstavby a cenové dostupnosti, ale položí důraz také na případnou přenositelnost a sekundární využitelnost. „Logicky jsme zvolili modulární konstrukční systém, který představuje nejjednodušší způsob výstavby dočasné architektury pavilonu s možností opětovného rozebrání a výstavby na jiném místě. Přesně to jsme chtěli ukázat světu. Jde o velice dobře udržitelné řešení ve smyslu efektivního využití vynaložené investice – na rozdíl od posledního Expo v Šanghaji, kde většina tehdy nabývaných pavilonů dnes leží za plotem bez jakéhokoli využití,“ vysvětlil portálu EARCH.CZ architekt Ondřej Chybík.

KOMA, která si zakládá na řízené prefabrikaci, jež má náročné ekologické parametry, dlouhodobě popularizuje modulární stavební systém jako ekologický způsob výstavby zejména proto, že variabilita systému umožňuje relativně jednoduché sekundární využití, tedy recyklaci. Ale proč tomu tak je?

Velkorysá schodišťová hala zůstane centrem pavilonu i po přesunu; foto: Lukáš Pelech.

DOMY ROSTOUCÍ V ČASE

Modulární výstavba je založena na modularitě, mobilitě, rychlosti výstavby a variabilitě. Celý stavební systém je postaven na skládání různých částí – komponentů, které jsou postupně osazovány na nosnou ocelovou konstrukci a vytvářejí tak výsledný prostor. A jelikož se převážně jedná o suchou výstavbu, lze celou stavbu jednoduše do posledního šroubku rozebrat, přemístit a následně znovu sestavit či upravit podle aktuální potřeby. Proto se jedná o modulární systém a modulární výstavbu, a ne (jak je někdy chybně uváděno) o modulovou výstavbu. „Modulární výstavba umožňuje nejen rychlé rozebrání a přemístění na jiné místo, ale domy lze také lehce rozšiřovat, zmenšovat, či jim dávat novou funkci,“ vysvětluje Martin Hart, marketingový ředitel KOMA.

Tím, že autoři již od začátku mysleli na osud stavby a nabízeli k využití technologii montovaných modulů, jež ji v budoucnu dokáže proměnit například ve školkou, administrativní budovu, ponton na náplavce či zahradní restauraci, naplnili záměr jak poroty, tak společenské poptávky. Jak ale tento záměr přetavit v realitu? Nestihne český pavilon v Miláně stejný osud jako pavilony v Šanghaji, které dodnes zejí prázdnotou?

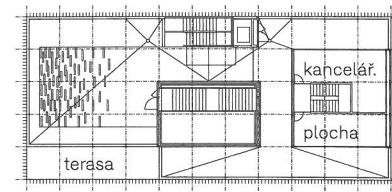
NOVÁ FUNKCE PAVILONU

V červenci generální ředitel společnosti KOMA Stanislav Martinec uvedl, že firma nakonec nekývne na nejvyšší finanční nabídku k odkupu pavilonu, ale že udělá z pavilonu nový symbol domácího města a kraje, kde pavilon vznikl: „Pavilon rozebereme, převezeme a znovu postavíme u nás ve Vizovicích.“ A na otázku, co ho k takovému kroku dovedlo, reagoval slovy: „Byly to tři základní důvody: za prvé jsme prodali námi vyráběné moduly díky úspěchu na Expo do Paříže, Hamburku, Londýna a dalších měst, za druhé nám velmi záleží na zachování původního rázu a architektury budovy a jeho účelném užívání a za třetí jsem patriot, takže když mohl Tomáš Baťa ve své době postavit ve Zlíně nejvyšší budovu v Evropě, můžeme my ve Vizovicích postavit pavilon z Expa.“ Český stát si pavilon od výrobce pouze pronajal, a pavilon tak zůstal ve vlastnictví společnosti KOMA. To na první pohled může vypadat nevýhodně, nicméně podíváme-li se opět do historie, zjistíme, že pro stát je mnohem výhodnější pronájem pavilonu, který výrobce na vlastní náklady (pohybující se v desítkách milionů korun) odstraní a přemístí, než si koupit pavilon, který bude státu po skončení výstavy k ničemu. „Pro nás je podstatné, že jsme mohli na Expo představit funkční, ekologickou a přitom elegantní budovu, jejíž inovativní konstrukce vzbudila takový zájem, že se společnosti KOMA její investice vrátily dřív, než Expo skončilo,“ vysvětluje záměr českého státu generální komisař Jiří František Potužník. „Expo má sloužit k propagaci českého vědeckého, průmyslového a kulturního potenciálu a toto je důkaz, že naše firmy ho mají i ve světové konkurenci.“ O to více je působivé, že majitel nechce stavbu zhodnotit finančně. „Nejde o samolibé gesto,“ dodává Stanislav Martinec, „velmi vážně jsem zvažoval všechny nabídky včetně té, kdy by pavilon mohl stát nedaleko restaurace z Expa 1958 na Letné, ale po rozhovorech s architektkou Evou Jiříčnou a Davidem Vávrou jsem se rozhodl pro Vizovice.“

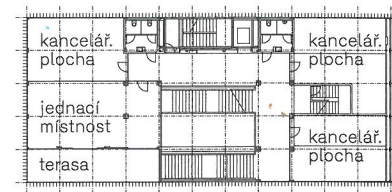
Pavilon České republiky bude tedy do konce roku 2015 odvezen z Itálie a během roku 2016 vyrostе ve Vizovicích a bude sloužit jako výstavní prostor zaměřený na historický odkaz české účasti na Expo s důrazem právě na to milánské. Horní patra pak budou sloužit jako administrativní centrum společnosti KOMA. Ve spojení s modulární restaurací pak KOMA vytvoří centrum modulární architektury, určené k propagaci modulární výstavby a architektury a také ke vzdělávání v této specifické oblasti architektury. „Pro rok 2017 chystáme sérii workshopů, panelových diskuzí i přednášek právě v modulárním pavilonu Expo, který bude již ve Vizovicích. A velmi rádi bychom tyto akce i samotný pavilon otevřeli nejen odborné veřejnosti, ale i té široké,“ doplňuje záměr sekundárního využití pavilonu Martin Hart. „Celý pavilon ovšem nebude využit stejným způsobem jako v Miláně. Pro moduly restaurace najdeme novou funkci buď v podobě zahradní restaurace, nebo firemní mateřské školky. Expo bar, který je nyní u bazénu, bude KOMA dále pronajímat pro různé společenské akce.“ Další informace o modulární architektuře sledujete na www.facebook.com/modularni.architektura. Jiří Kout, redaktor EARCH.CZ

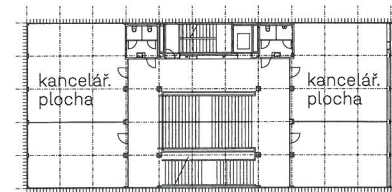
Situace po odstranění stávajících objektů a osazení pavilonu

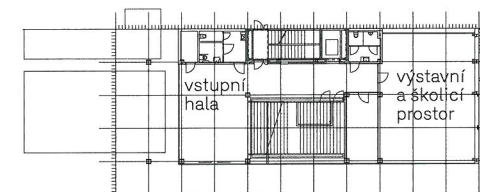
Půdorys 4. NP

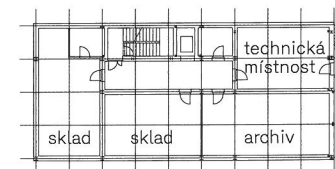
Půdorys 3. NP

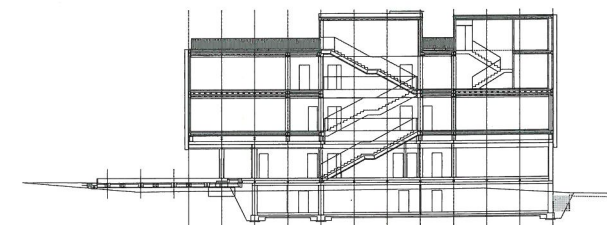
Půdorys 2. NP

Půdorys 1. NP

Půdorys 1. PP

Řez podélný

Předpokládaný postup instalace pavilonu:

- nákup a zbourání pily, která je na místě budoucího umístění pavilonu (do konce roku 2015)
- vytvoření dočasného vjezdu do závodu mezi stávající jídelnou a budoucím pavilone (začátek roku 2016)
- výstavba pavilonu bez bazénu, přestěhování techniků do nových kanceláří v pavilon (do konce roku 2016)
- zbourání stávající administrativní budovy, vybudování trvalého vjezdu do závodu na jejím místě a zrušení dočasného vjezdu (do poloviny roku 2017)
- osazení bazénu se sovkou a vjezdu v místě dočasného vjezdu a vytvoření Centra modulární architektury (do listopadu 2017, kdy KOMA oslaví 25 let existence)